

Herneen luomuviljely

Tero Tolvanen
Luomuneuvoja
ProAgria Etelä-Savo
4.12.2009

HELSINGIN YLIOPISTO

Ruralia-instituutti

Kasvupaikka

- Juolavehnätön
- Hieta- ja savimaille
- pH yli 6 tai ympärys
- Ojitus kuntoon – herne kärsii sekä kuivuudesta että märkyydestä
- Kierrossa viljojen väliin, lievä typpilannoitusvaikutus
- Hernettä vain kerran viljelykierrossa

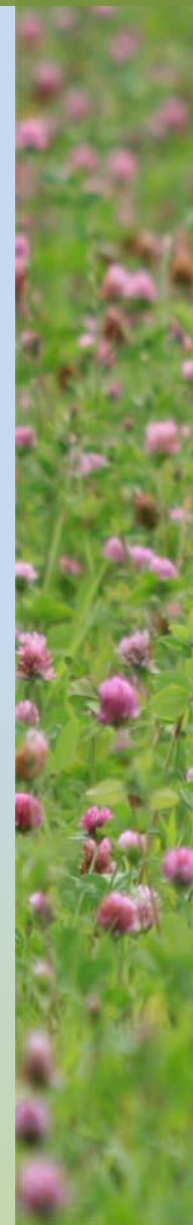
Hernettä savimaalla

Kuva: Tero Tolvanen

Kylvömäärä ja siemenseos

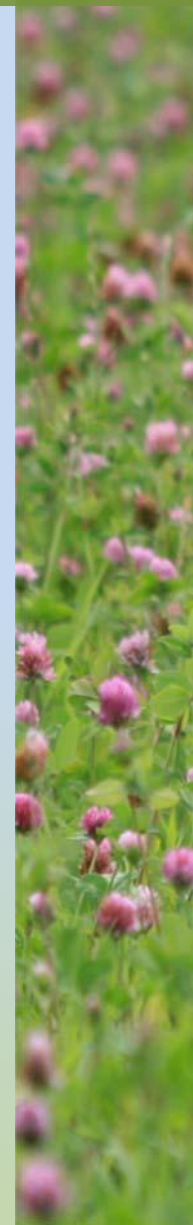
- Puhtaana 300 – 400 kg/ha
- Tukiviljaa enintään 50 %, jos haluaa lisätuet n. 170 €/ha
  - Kaura, vehnä, ohra
  - Tukikasvin osuus sadosta kasvaa nopeasti, jos sitä lisätään yli 15 % rajan
- Viljely vähällä tukikasvilla on riskialtista kevyillä mailla
  - Juolavehnä vetää kasvuston nurin

Hernettä hietamoreenilla

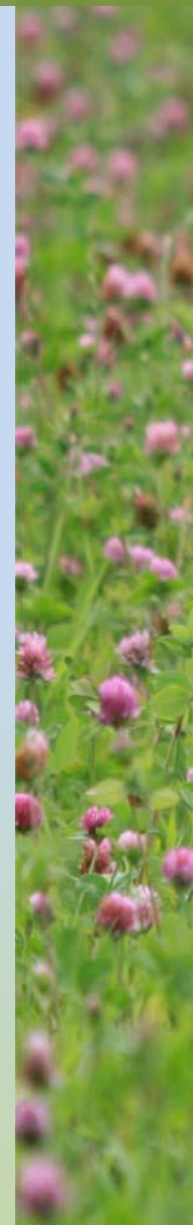

Kuva: Tere Tolvanen

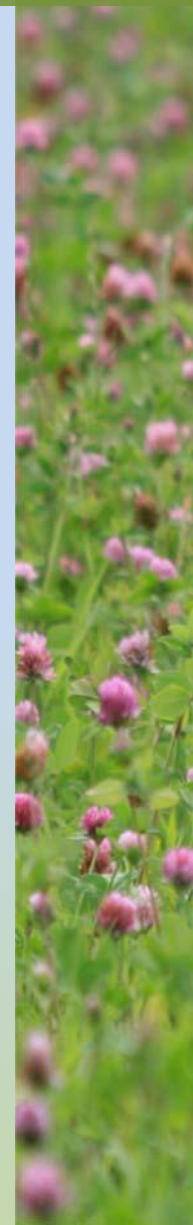
Viljely palkoseosviljana

- Perinteinen ja varma seos on 100 kg hernettä ja 100 kg kauraa
- Sadossa ehkä 30 % hernettä
  - Seoksen valkuaispitoisuus 16 – 17 %
(herneellä 22 % ja viljalla 14 %)
- Myös useamman lajin seoksia on käytössä, joissa hernettä mausteeksi
  - Herne, kaura, ohra, vehnä

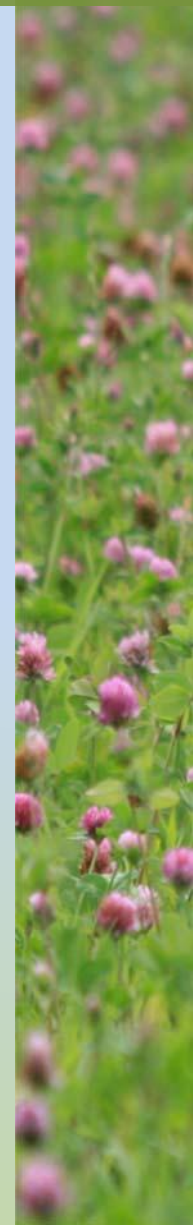
Lajikkeet

- Viljaseoksiin pitkävartinen herne
- Siemenen koko vaihtelee lajikkeiden välillä paljon, tsp 200 – 300 g
- Lako lajikekokeissa 26 – 81 %
- Korrenpituus 51 – 86 cm
- Siemenen saatavuus on rajallista
- Karita ja Rokka vahvavartisia
- Hulda, Perttu, Stok ja Sohvi pitkiä
- Rockett pienisiemeninen uutuuus
- Pienempi kylvömäärä, kuivaa nopeammin

Lannoitus

- Ei välttämätöntä
- Naudan kuivalanta sopii hyvin
- Runsas liukoinen typpi on riski
- Fosfori on rajoittava ravinne

Kylvö

- Kylvetään ajoissa – sietää hallaa
- Kylvösyvyys 5 -7 cm
- Tukiviljan voi kylvää toisesta säiliöstä
- Tarkkaile kylvön tasaisuutta
- Jyräys kylvön jälkeen

Rikkakasvit, taudit, tuholaiset

- Juolavehnä on vaarallinen ennen ja jälkeen herneen
- Rikkaäestys on mahdollista ennen kärhien tarttumista, mutta ei herneen piikillä ollessa
- Taudit ongelmaksi, jos hernettä on usein samalla lohkolla
- Hernekääriäinen, jos samalla aukealla
- Linnut harventavat matalaan kylvettyä hernettä ennen orastumista

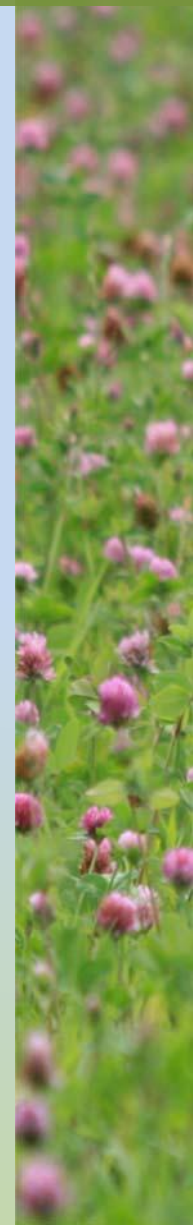
Puinti lyhyeen sänkeeseen

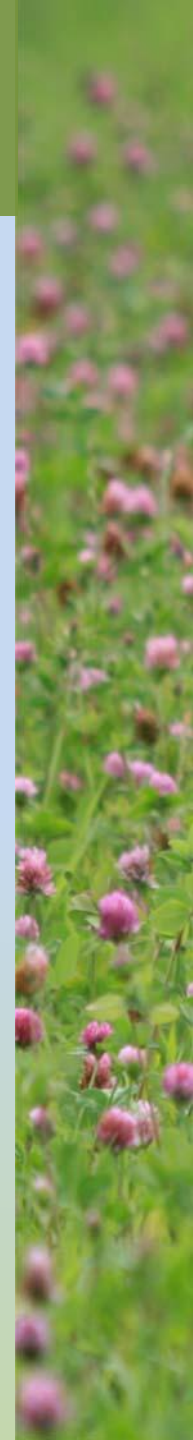
Kuva: Tero Tolvanen

Korjuu ja kuivatus

- Puitava matalaan, oli pystyssä tai ei
- Puitaessa puhdasta hernettä/itävää siementä säädetään varstasilta väljälle ja kelan kierrokset minimiin
- Kylmäilmakuivuri on herneelle hyvä
- Lämminilmakuivurin herne varaa pitkäksi aikaa, koska siemen on iso
  - Kuivauksen jaksotus

Kaura – Härkäpapu -seos

Puhdas härkäpapu

Kuva: Tero Tolvanen

